

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyed évre 3 frt.

Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendőek be.
Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautó szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségben, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasensteint és Voglert (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyitlár sora 20 kr.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“

1872 szeptember 1-jétől mindennap egész nagy íven jelenik meg; előfizetési díj: egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt o. ért.
Nyolcz egyszerre beküldött előfizető után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

Kolozsvár, decz. 1.

II.

Midőn én a theológiának a kolozsvári egyetemen való tanítása érdekében felszólaltam, csnpán elvi szempontból tekintettem a kérdést, részletekre nem terjedtem ki. Kiemeltem, hogy a theologia méltó joggal foglalhat helyet a többi tudományok közt, s felemeltem azokat az okokat, amelyek a theológiának az egyetemen való felállítását igénylik. E felszólalásom ellenében L—t ur is elismeri a vallásosságot közállami szükségletnek. Elismeri a theológiát bizonyos tekintetben tudománynak. Azt mondja, hogy annak némely disciplinái, mint a dogmák története, az egyház-történet, az exegesis képviselve vannak, sőt a vallás-philosophia is megkaparja a maga helyét. Annak azonban határozottan ellene mond, hogy az állam az egyes felekezeteknek szolgáljon, s a felekezetek gyakorlati szükségneik kielégítése által azok seperatisticus céljai támogatást nyerjenek. Szerinte egyik felekezet sem várhat támogatást az államtól, ha saját szempontjából kívánja taníttatni a dogmák történetét, az egyháztörténetet, a héber és görög nyelvet.

Ha már L—t ur is elismeri a vallást közállami szükségletnek; ha a theológiát, mint tudományt, tudománynak elismeri, akkor e tekintetben egyetértünk, s cikkének elvi része épen az én felszólalásom mellett bizonyít. Más kérdés az, hogy ez elvet miként részletezzük. L—t ur a felekezetek gyakorlati szükségneik kielégítő tantárgyakat merőben kizárja az egyetemből, a héber nyelvvel együtt. A theologiai tudomány többi ágait illetőleg a val akar megnyugtanni, hogy azt mondja: a dogmák története, az egyháztörténelem, exegesis és egyházjog képviselve vannak. En e részletezéssel egyáltalában nem érthetek egyet; mert ily részletezés ellene mond a már elfogadott elvnek, mely szerint a theologia is tudomány, s ennél fogva helye van az egyetemen. Ily részletezés merőben kizárja az egyetemről a theológiát, mint külön tudomány ágat.

En részemről egészen másként fogom fel a theológiát; mert nézetem szerint minden tudományt a maga álláspontjáról lehet legjobban megítélni. En a theologiai összes tudományokat négy nagy osztályra osztom, u. m.

1) Magyarázati (exegetikai) theológiára. Ebbe tartozik a héber nyelv és a vele rokon sémi nyelvek, a görög nyelv, bibliai régiségtan, bévezetés, theologiai encyclopaedia kritika, hermeneutica, exegesis, s általában a magyarázati segédtudományok és eszközök.

2) Történelmi theológiára. Ide tartozik Izrael népének története, Jézus élete, az apostolok élete, a ker. egyház és a dogmák történeti fejlődése; továbbá a patristika, statistika és symbolica theologia.

3) Systematica theológiára. Ebbe tartozik a dogma, ennek egyes részei, története és irodalma, polemica, irenica, apologetica, christologia, vallás-philosophia, és ker. erkölcsan.

4) Gyakorlati theológiára. Ide tartozik a catechetica, liturgika, homiletica, cura pastoralis és theologiai egyházjog.

E négy nagy theologiai ág közül a két elsőnek, u. m. a magyarázati és történelmi theológiának mulhatatlanul helye van az egyetemen, még abban az esetben is, ha az állam a felekezeteknek nem akar szolgálni; mert ezek a theologia tudományos részét teszik. Szerintem p. o. a jog és államtudományok encyclopaediája stb. semmivel sem jogosultabb a theologiai encyclopaediánál arra, hogy az egyetemen taníttassék. A két utóbbi ágat meghagyhatná az állam továbbra is a felekezeti intézetek körében, miután ezek az egyes felekezetek nézeteire és gyakorlati szükségneikre vonatkoznak. Annyi változtatást azonban szükségesnek látnék, hogy miután az egyes felekezetek különböző szempontból fogják fel Jézus személyét és életét, ennél fogva ez hagyassék ki a történelmi theológiából, s helyette taníttassék a vallásphilosophia és a ker. erkölcsan.

Igy fogom fel és így részletezem én a theológiának, mint tudománynak az egyetemen való tanítása elvét, a theologiai tudomány szempontjából. S e szempontból méltán helyet foglalhat a theologia az egyetemen. Ha a vallás közállami szükséglet, s ha a theologia is tudomány; nem méltán meglehet-e várni az államtól, hogy e közállami szükségletet kielégítő tudományt nagyobb mérvben fejlessen, sőt annak, mint tudománynak fejlődését elősegítse? Az a körülmény, hogy az államok története és az egyházjog tanítva vannak az egyetemen, egyáltalában nem elégítheti ki a theologust; mert az említett tárgyak főleg jogi szempontból kezeltetnek. L—t ur azt állítja, hogy az egyháztörténet és exegesis képviselve vannak. Az igaz, hogy minden tudománynak meg van a maga exegesis, s ennél fogva hiszem, hogy az egyetemre jelenleg beosztott tantárgyak exegisei képviselve vannak. De a theologia még eddig nem nyert helyet, s ennél fogva exegise sincs felvéve az egyetem tantárgyai közé. A héber és görög nyelvet pedig nem lehet felekezeti szempontból tanítani.

A theologiai tudományoknak ilyen részletezése azt mutatja, hogy én csupán tudományos szempontból kívánom a theológiának az egyetemen való tanítását. Azt természetesen senki sem várhatja, hogy az állam a felekezeti separativisták irányok fejlesztésére befolyjon; de hogy a theologiai tudomány magyarázati és történeti ágai részint culturai, részint a tudomány, részint a honfiak szükségérzete szempontjából tanítva legyenek, ezt mind az ország nemzeti-gazdasági érdekei, mind az osztó igazság, mind pedig a tudomány érdeke egyformán megkövetelik.

A mi e lap 268-ik számában megjelent cikkemre tett két szerkesztői megjegyzést illeti, ezek közül az utóbbira bátor vagyok megjegyezni, hogy én — miután Pesten jelenleg tényleg létezik kath. theologiai facultás — főleg protestans és unitárius szempontból hangsúlyoztam a theológiának a kolozsvári egyetemen való felállítását, hogy ezek növendékei számára is legyen a hazában egyetemi facultás, a melyben magasabb kiképzést nyerhessenek. Egyébiránt a felekezetek közti jogegyenlőség elvéből természetesen foly az is, hogy a hazai

felekezetek magasabb igényei mind Pesten, mind Kolozsvárt kielégíttessenek.

A mi pedig az első megjegyzést illeti, erre nézve észrevételem az, hogy ha Báthori István felállította is 1581-ben Kolozsvárt az egyetemet, s ha folyt is benne a tanítás, ez mégis csupán jezsuita-intézet volt; de nem amaz eszme valóistása, a mely János Zsigmond alatt megpendült.

S. D.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 2-án délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bittó István. Jegyzők: Széll Kálmán, Wächter Frigyes, Kiss Miklós, Mihályi Péter.

A kormány részéről senki sincs jelen.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítettik.

Elnök: T. ház! A szombati ülésben a ház beleevezésével, a mai ülés napirendjére a házszabályok átvizsgálására kiküldendő bizottság tagjaira beadott szavazatok eredményének kihirdetése és a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása volt kitéve. Van szerencsem azonban jelenteni a t. háznak, hogy időközben azon hivatalos értesítést vettem, hogy a kormány beadván lemondását, Ő Felsége ezen lemondást elfogadta, (Élénk helyeslés a baloldalon) az új kormány alakításával Szláv József volt kereskedelmi miniszter urat bízta meg. (Élénk éljenzés.) Egyidejűleg megbízta a volt miniszter urakat, hogy az új kormány alakításáig tárcájukat vezessék.

Azt hiszem, a t. ház természetesnek fogja találni, hogy ily körülmények közt érdemleges tárgyalásokat folytatni, ülést tartani alig lehetséges. (Helyeslés.)

Azon kérdést vagyok bátor még a t. házhoz intézni, megengedi-e, hogy a mai ülésben a szokás előterjesztéseket megtegyem, vagy pedig hagyjam a legközelebbi ülésre? (Felkiáltások: A legközelebbi ülésben! Most.)

Elnök rövid előterjesztése után az ülés véget ért.

Kolozsmegye közgyűlése dec. 2-kán.

— Miután a számvérvőszék és az állandó választmány munkálatait elvégezte, d. e. 10 órakor a megyeházi nagy teremben, főispán gr. Eszterházy Kálmán vezetésével a gyűlés megnyílt. A nyilván közgyűlés alatt lefolyt viták, ha ugyan annak nevezhető ama pár ellenvetés, mi a különböző jelentések stb. felolvasásakor felmerült, csak halvány képét tüntetik fel most is, mint többnyire mindig az állandó választmány keblében ugyanazon tárgyak fölött folyt nézetcsereknek, hol a különböző nézetek éles ellentétben küzdöttek egymással, elannyira, mikép ha az utóbbi viták nyilvánosságra lettek volna száma, jobban szerettük volna az ez alkalommal megyebeli vezéreink egy némelyike által improvizált beszédekét közölni. Így a közgyűlést igen szelid lefolyásnak lehet nevezni; ott már hallgattak az ellentétek, és minden úgy adatott elé, mint ez a nagy közönség részére előkészítve volt, s tehát az nem állott tulajdonképp egyébből, mint min. leiratok az áll. v. erre tett véleményadásának, a különböző jelentéseknek stb. meghallgatásából, s azok helyeslő elfogadásából.

A főispán ünnepélyesen meghívta, megnyitja a szép számban látogatott közgyűlést. Főjegyző Gyarmathy Zsigmond hozzá fog a min. leiratok s az áll. v. erre tett véleményadásának felolvasásához. 1) Tárgyalás alá került a Mérai ut ügye, mi elintéztetvén, 2 indítvány tétetett,

hogy a jövő közgyűlésre a házszabályokat az áll. v. készítse el, úgy azzal együtt az ügyrendet, 3) olvastatik egy belügymin. leirat a B.-Hunyadon felállítandó tervelt bujasenyves kórház tárgyában, válaszul a megye azon feliratára, melyben 5842 frt. államségélyt kért. A min. leiratban ki van emelve, hogy mielőtt e tárgyban végleges határozat hozatnék, szükséges meg tudni, vajjon B.-Hunyad mennyire központja ama kerületnek, s ily központi természeténél fogva csakugyan alkalmas-e kórház alakítására; szükséges meg tudni a betegek létszámát, az eddig tett hat. intézkedéseket ezen kór meggátására stb. s e végből bekívánja az említett részleteket illetőleg a kimerítő orvosi jelentést. Továbbá megfontolásul adja a leirat, hogy a kórház első berendezésén kívül még igen tetemes költségek is lesznek, így p. orvosok, kórházi hivataltisztek fizetésére, erre nézve felkéri a megyét, hogy mutassa ki, milyen mű jövedelemforrásokról rendelkezik, hogy azokat közkórházi jelleggel felruhazza. — Az áll. v. felelete e min. leiratra az, hogy a büntetési pénzalap az, melyből e költségek fedeztetnek, a felterjesztés az államségélyért a kórházi épület felépíthetése tekintetéből tétetett. Az áll. v. véleménye továbbá az, hogy miután úgy is csak bujasenyvesek részére felállítandó kórház javára várható államségély, tehát álltassék fel egy ilyen és tétessék e tárgyban egy utolagos felterjesztés, időközben a megyei főorvos kívánt jelentése elkészülvén, az mellékelteik. Helyeslés. 4) A földmiv. min. egy terjedelmes leirataiból egy kivonatot olvas fel a m. főjegyző, e szerint az 1872. 8. t. cz. értelmében a czehek megszüntetvén s e helyett ipartársulatok alakítása engedélyeztetett, a czehek 1872. decz. végén megszűnnek s azok azontul törzsvagyonukról többé nem rendelkezhetnek. Az áll. v. e leiratot egysz. tudomásul vétetni ajánlja, miután a megyét ez nem érdekli, a megye egy községekben sem állnak fenn czehek, melyekre ez állhatna, hanem épen az említett leirat értelmében felszólítandóknak véli a megyebeli iparosokat arra, hogy utasíttassanak ipartársulatok alakítására. 5) Olvassatik egy belügymin. leirat a megyei közigazgatási költségvetést és árjai vagyonkezelést illetőleg: a min. leirat a felküldött költségvetésre nézve a következőleg okoskodik előirányozva volt 43,470 forint, ebből a készletet 600 forintban levonva, marad szükségletül 42,870 frt. Ennek fedezésére szolgálhat a megyére a közigazgatási költségvetésből jutó 35,000 forint, fedezetlenül marad 7144 frt; ezen utóbbi nevezett összeggel való pótljadalmazásban a vármegyét a belügymin. csak az esetben részesítheti, ha a többi megyékre jutó javadalmazásból megtakarítások tétethetnek. Felszólítja egyuttal a megyét, hogy csak az elkerülhetetlenül szükségességre költsön s a mit a rendes javadalmazásból fedezni nem lehet, arról az év végén készítsen kimutatást. — Az áll. v. e leiratot is tudomásul ajánlja vétetni s egyszersmind azt véleményezi, hogy az alispán utasíttassék, mikép számítsa ki a jövő év elején az olyan költségeket mik a rendes javadalmazásból nem fedezhetők.

6) Egy terjedelmes belügymin. leiratról, melynek több ágai vannak s melynek nagyobb részét az alispán már ellátta s melyből egyedül egy tárgy való a közgyűlés elé olvas fel a főj.: a felterjesztett jegyzőkönyvet illetőleg a miniszteriumnak azon pontot illetőleg van észrevétele, hol a központi börtönön kívül Tekén és B. Hunyadon felállítandó börtönökről van szó, e mellék-börtönök felállítását a min. leirat a jó közigazgatás tekintetéből szükségesnek nem véli, s a szükséges költségeket sem látja fedezve. Az áll. v. véleménye az, hogy a botbüntetés eltörlőve lévén, szükség van ily vidéki börtönök felállítására, a felmerült költségeket pedig a rabok által végzendő

munkából bejövő pénzekből lehetne fedezni. A büntetés pénzék kórház fenntartására volnának fordítandók; a munkapénzek (a napszámokból bejövő pénzek) börtön fenntartására lennének fordítandók. 6) A közséjegyző szigorlatokat illetően, azt az ágát a rendeletnek, melyben a leiratban ajánlatba hozott eszme, hogy az országos adóügyet tárgyaló részét a szigorlatnak kérdezze ki egy szakember, a ki lehet egy adótitkár, vagy egy felsőbb pénzügyi tiszt — az áll. v. szintén pártolándónak találja. A szigorlat bizottság számát azért tették 8 rendes és 4 pótagra, azért 3 annyira, hogy 4-nek megjelenése annál inkább biztosítva legyen. A 8-ik rendes tag az adótitkár lenne. A jegyzői szigorlatok a jövő év januárban vennék kezdetüket és pedig jan. 15-től azontul a folyamódások vennék kezdetüket, a szigorlatok tartásának mártius végeig. Rosescu lelkész a román nyelv érdekében tesz felszólalást, továbbá hogy a tárgyak jobban specifikálva legyenek. Halmágyi Sándor erre megjegyzi, hogy Kolozsmegye a nemzetiségek irányában a legliberálisabb volt mindig, azt kívánni nem lehet, hogy a leiratok is román nyelven olvassanak fel.

Főjegyző egész terjedelmében felolvassa Veleics megyei mérnök kérelmét, melyben 1200 frt évi fizetését kevesli, s annak fölemelését kéri, ellenesetben kénytelen lemondani.

Dézsai Sándor indítványozza, hogy a mérnöki fizetés emeltesse fel 1600 frtra, mivel az 1200 frt csakugyan kevés; Halmágyi Sándor pártolja Dézsai indítványát, ellenben Gyarmaty Zs. ellenzi, mivel a megye igen szegény arra, hogy e kívánatnak eleget tegyen; nézete szerint a mérnök meglehet elégedve fizetésével, mivel már ad-ministratívális okokból is nem tehet többet a megye szolgálatában 1200 frt érnél.

A közgyűlés rövid vita után, elfogadja az áll. választmány a felemelést eljött határozatát.

Főispán több tárgy nem lévén, az ülést 12^{3/4} órakor bezárja a jövő gyűlést holnap 10 órára tűzve ki.

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése

Decz. 3-án.

— Grf. Eszterházy Kálmán főispán délelőtt 10 órakor a gyűlést megnyitja, s egyszerűsind azon kérdést intézi a közgyűléshez, hogy a bányá-hunyad-járás közgyám-, felső kerületi állatorvos-, közséjegyző szigorlati választmány- és az igazoló bizottság-választást most, vagy a napi rendben levő tárgyak elintézése után kívánja-e megjelteni; s ezután a szavazat szedő bizottságot kinevezi.

A bizottmány előbb a választást akarja elvégezni, még pedig közfelkiáltással, s ez uton Kabos Sándor b.-hunyd járási közgyámnak, s Soós Károly f.-kerületi állatorvosnak meg is választja, felkérve a főispánt, hogy a hátralevő választások keresztülvitelének könnyebbitésére állíttson belátása szerint, névsort össze.

TÁRCSA.

A lábszár.

(Zschokke után németből.)

A calaisi seborvos Thevenet Louis 1782-öszen egy aláírás nélküli levelet kapott, melyben meghívják, hogy műtői szerekkel ellátva, más nap egya párisi ut közelében fekvő nyári lakba menjen. Thevenet ez időben híres sebész volt, néha még Angliába is átvitték. Sokáig szolgált a hadseregnél; modorában volt valami durva, de természetes jószívségeért mindenki szerette.

Thevenet nagyon csodálkozott a névtelen levelelen. Orája, helye, hogy mikor és hol fogják bevarni, a legpontosabban meg volt nevezve, de az aláírás hiányzott. — „Bolondná akar valaki tenni!” gondola és nem ment.

Három nappal később egy még sürgősebb meghívást kapott, azon hozzátévéssel, hogy holnap reggel egy kocsi fog háza előtt megállani, mely elhozandja.

A kocsi pontban reggel kilencz órakor csakugyan ott volt. Thevenet többé nem habozott, hanem felült.

„Kihez viszen?” kérdé a kapuban a kocsis-tól. „Things unknown to me, I am not concerned”; volt a felelet, mi körülbelül annyit tesz: ami reám nem tartozik azzal nem törődöm.

Tehát angol! — „Goromba ficzko vagy” jegyzé meg Thevenet.

A kocsi végre egy nyárilak előtt megállott. „Kihez menjek? ki lakik itt? ki a beteg?” kérdé az orvos a kocsis-tól, mielőtt kiszállott. Ez előbbi választás ismétlé, mit Thevenet az előbbi címmel viszonozott.

Az ajtónál egy szép, fiatal, körülbelül huszonnyolcz éves férfi fogadta, ki a lépcsőkön fel egy nagy szobába vezette. Szavai elárulták, hogy angol, Thevenet tehát angolul szólította meg, és barátságos feleletet nyert.

Főispán, engedve a közóhajnak, a névsor elkészítéséig ¼ órára a gyűlést felfüggeszti, melynek lettele után a közséjegyző szigorlati választmány és az igazoló bizottság tagjai a főispán javaslata szerint megválasztatnak, csak Vajda László kéri, hogy a választmányba még egy román vételessék föl, mert csak kettő van, mi meg is adatik.

Ezután a gyűlés a napirendre tért.

Gyarmathy Miklós főjegyző olvassa Todescu Vaszil indítványát az utcsinálás és köz munkaerő megváltást illetően, melyet az állandó választmány, mivel nem tartozik a gyűlés hatáskörébe elvetendőnek ítelt. — A közgyűlés rövid vita után elfogadja az áll. választmány határozatát.

Főjegyző továbbá bejelenti Vajda László s társai indítványát a virilis-intézmény eltörlése iránt, melyet azonban a főispán a közgyűlés helyeslésével, az áll. választmány határozata meghallgatása nélkül, egyszerűen elvet, mivel nem volt a törvények értelmében 24 órával a bizottmányi gyűlés megkezdése előtt beadva.

Vajda László, hogy a jövő bizottmányi gyűlésen napirendre kerülhessen, most újolag benyújtja.

Főjegyző bejelenti az áll. választmány ajánlatát, mely szerint a tárgyak tulhalmozottsága miatt két gyűlés évenként nem lévén elég, ajánlja hogy ezután három tartassék; mit a közgyűlés el is fogad s a gyűlések idejét az áll. választmány javaslata csekély módosításával aprilis tiz utolsó és sept., decz. tiz első napjaira tűzi ki.

Ezután elhatározatott, hogy az árvai pénzeket 10% kamatra egy megbízható pénzintézetnek kiadja.

Főjegyző bejelenti Herczog Mihály kérelmét, mely szerint virilisen kíván felvételt; nem lévén a kérvénynek semmi alapja, a közgyűlés, egyetértve az állandó választmány határozatával azt el-ejti.

Főispán a legtöbb adó-fizető névsora összeállítását az igazoló bizottság által javasolja, hogy a netalán megürit helyek töltessenek be. — Elfogadtatik.

Főjegyző bejelenti az arvaszéki elnök indítványát a járási közgyámi utazási-díj, napi díjas irnok stb fölvételét illetően, melyet a közgyűlés rövid vita után elfogad.

Főispán a fegyelmi bizottságba b. Kemény János helyett Berde Mózsai fölvételét ajánlja, mit a közgyűlés helyben hagyva a gyűlés 12^{1/2}-kor véget ért.

Legujabb táviratok.

Páris, dec. 2. Parlamenti körökben a nemzetgyűlés részbeni megújítását tartják a válság megoldása egyedüli lehető módjának.

London, dec. 2. A „Telegraph” jelenti Berlinből, hogy Bismark egészségi helyzete aggasztó, és a tavasz előtt bizonyára nem kezdi meg hivatalos működését.

„Ön hivatott?” kérdé a sebész.
„Igen; le vagyok kötelezve Önnek azért, hogy ide fáradozt, — felelé az angol — tessék helyet foglalni. Itt van chocolate, kávé, bor, azon esetre, ha az operatio előtt még enni kíván.”
„Mutassa meg nekem előbb a beteget, Sir! meg kell a felől győződnöm, van-e szükség amputálásra.”

— Van, Thevenet ur, Üljön csak le! Bizom önben, tehát hallgasson meg. Itt van száz guinea: önnek van szánva az operatioért, s ha szerencsésen végzi, még többet is adok. Ellenesetben, vagyha vonakod-nék, látja ama töltőtpisztolyt, — ön hatalmában van — s én, isten engem úgy segítjen, agyonlövöm!”

„Sir, pisztolyától nem félek, de mit kíván ön tőlem? Csak ki vele, habozás nélkül! Mit tegyek?” — Vágja le jobb lábamat.

„Igen szívesen, sir, s ha kívánja, még a fejét is! De, ha nem csalódom, lábának semmi baja sincs. Hiszen ön úgy ugrott fel a lépcsőkön, mint egy kötélánczos. Tehát mi baja lábának?”

— Most semmi sem, de akarom, hogy legyen.

„Sir, ön bolond!”

— Ahoz semmi köze, Thevenet ur.

„Mit vettett az a szép láb?”

— Semmit! De le akarja ön vágni?

„Sir, én önt nem ismerem! Hivatkozom ön különben világos, ép értelmére.”

— Teljesíti-e kérésemet, Thevenet ur?

„Mihelyt alapos okát adja a megcsontításnak.”

— Orvos ur, most nem mondhatom meg az igazat. Talán egy év múlva. De fogadjunk uram, hogy egy év múlva ön is be fogja ismerni, hogy okaim, melyek miatt lábamtól megválni akarok — a legnemesebbek valának.

„Nem fogadok, ha nem mondja meg nevét, lakhelyét, családját, foglalkozását.”

— Majd később mindent meg fog tudni, de most nem. Legyen meggyőződve, hogy becsületes emberrel van dolga.

Bern, dec. 2. A nemzetitanács és rendi tanács elnöki beszédekkel ma nyitattak meg; e beszédek a szövetségi alkotmány revisióját hangsúlyozzák. A rendi tanács elnökévé Roquin (Lau-sanneból) és alelnökévé Kopp (Luzernből) választott.

Triest, dec. 2. Mint állítják, Genuába és Vencenzébe már több menekülő spanyol család érkezett.

Kormánykrisis Francziaországban.

A Kerdrel-bizottság előadója, Batbie, betervezett jelentése általános elkéserevést idézett elő vele úgy a kormány körökben mint a szabad-elvű képviselők csoportjaiban.

E jelentésben előadja a bizottság többsége, hogy a nemzetgyűlés felelni szándékozáva az elnöki üzenetre, kiküldte a Kerdrel-bizottságot, hogy minél előbb részéről is nyilatkozzék az ország helyzetét illetően, és a bizottság a legjobb hiszeműséggel s a legbékülenebb szellemmel járt el feladatában, mindig szorosan szem előtt tartván, hogy Franciaország nem akar meghasonlást a nemzetgyűlés és a köztársaság elnöke között.

Eddig nem adott ugyan a nemzetgyűlés választ az elnöki üzenetre, a legközelebbi üzenet némely pontjai azonban felizgatván a nemzetgyűlés tagjainak egy részét, Kerdrel szükségesnek tartotta a felirat javaslatba hozatását. Midőn ugyanis némelyek hallották a köztársaság elnökétől, hogy fölösleges az időt a köztársaság proklamálásával töltöni, s jobb ha inkább szervezéséhez fognak az ország eme törvényes kormányformájának, azon kérdést vetették fel, el van-e hát tépve a bordeauxi egyezség s kétségbe vonatik-e a nemzetgyűlés alkotmányozó hatalma?

Mindnyájan meg voltak döbbenve a midőn látták, hogy a kormány részrehajlatlanságából kivetkőzve, minden erejét egy oldalra összpontosítja, és hogy a nemzetgyűlés által egyhanguan alkotott kormány egy párt szolgálatába bocsátja tekintélyének hatalmát, még pedig oly pártba, mely eddig legalább nem bírt többséggel a kamrában.

A köztársaság elnöke nagyon helyesen mondotta volt üzenetében, hogy a köztársaságnak konservatívnek kell lennie, különben fen nem állhat; mert e kormányformának valóban szüksége van a konservatívek támogatására, mert oly köztársaság, melyből a konservatívek kizártnának, haladéktalanul bizalmatlanságot keltene. A konservatívek között azonban vannak és pedig igen sokan, a kik megtartották a monarchikus meggyőződésüket. Ezek nem tagadják meg a kormánytól azon attributumokat, a melyekre szüksége van, hogy tiszteljen tarisák a rendet és a törvényeket: de agályok merültek fel nálok, vajjon támogatásuk nem vonja-e okvetlenül maga után elveiknek megtagadását s nem itélik-e el szavazataik által mindazt, ami reájuk nézve örökös áhítat tárgya? Kijelentik, hogy készek felfegyverezni Thierst mindazon hatalommal, a melyre a törvényhozó hatalom hatá-

„Becsületes ember nem fenyegeti orvost pisztolylyal. Nekem vannak kötelességeim, s azoktól hajszaányira sem térek el, nem fogom önt szükségtelenül megcsontítani. Ha önnek kedve van egy ártatlan családapát meggyilkolni, úgy löjjön!”

„Jól van, Thevenet ur, mondá az angol és a pisztolyt kezébe vette, én önt nem fogom meglőni, de kényszeríteni fogom arra, hogy lábamat levágja! A mit nem akar sem szíveségből, sem pénzért, sem félelemből megtenni, megteendő majd száralomból.”

„Hogyan, sir?”

— Egy lövéssel összezurom lábszáramat, és pedig rögtön, itt szemei előtt.

Az angol leült, és a pisztoly csövét szorosan térdére tette. Thevenet oda akart ugrani, hogy a veszélyt elhárítsa. „Ne mozduljon — kiáltá a brit — vagy lövök. Feleljen kérdésekre: Fájdalmamat ok nélkül súlyosbítni akarja-e?”

„Sir, ön bolond! Legyen! Levágom azt az átkozott lábat!”

A műtéthez mindent rendbe hoztak. Kevéssel a vágás előtt az angol pipára gyújtott és felfogadta, hogy az nem fog kialudni. Megtartotta szavát. A lábszár már a földön hevert, és az angol tovább füstölt.

Thevenet mesterileg végezte a műtétet. A beteg ügyes kezelése által csakhamar felgyógyult. Orvosát, kit napról-napra jobban becsült, gazdagon megjutalmazta, s falábalá visszavitorlázott Angliába.

2. Az angol elutazása után körülbelül tizennyolcz héttel, Thevenet Angliából következő tartalmu levelet kapott:

„Ide mellékelve egy utalványt küldök önnek kétszázötven guineára, Panchand párisi bankárhoz. Ön engem legboldogabb emberré tett az által, hogy lábamat, mely földi boldogságom akadályozója volt, levágta.

rozatainak érvényre juttatása körül szüksége lehet, de egyikök sem áldozhatja fel elveit. Szerintök a köztársaság csak a tény hatalma által szüardulhat meg.

Az üzenet még egy másik kételyt is keltett. Több tagtárs, midőn hallotta a szélsőbalról jövő tapsokat, kérde, vajjon elég világos és szilárd volt-e Thiers nyilatkozata a társadalmi rend örökös ellenségeivel szemben. Van ugyan is a mi szerencsétlen hazánkban egy egész sereg zavargó, kik sokkal számosabbak és hatalmasabbak, mint bármely más országban, és a kik időnkint különböző nevek alatt szerepelnek. 1848-ban socialistáknak neveztettek s forradalmuk a junius 24-ki torlaszokon ért véget; 1871-ben kommunista nevet vettek fel, míg mai napság általában radikálisoknak nevezetnek, mely szó különböző értelemben vettett, ma azonban a rombolási ligát jelzi.

Czélja a radikális pártnak lerombolni mindazt, a mi tényleg fenáll a nélkül, hogy megmondaná, mit akar azok helyébe emelni. Oly szegény ugyanis fogalomban, hogy befolyásának elvesztésétől fél, ha a helyett a mit ígérni mer, megtudná a világ, mit képes megtartani. Megtámadja azt, a mit mi védünk, lerombolja, a mit mi fenntartani szándékozunk, gunyolja a mit mi tisztelünk. Az ő reményei félelemre adnak nálunk okot. A radikalismus gondolkodó fői nem hisznek istent, és az ő tudományosnak nevezett szótárakban oly definiókat találunk az emberekről, melyek lealacsonyítják fajukat.

E párt politikai főirai állítják, hogy a vallást ki kell tűzni az iskolákból csak azért, hogy akadályok gördíttessenek a vallási oktatás elé. Azon ürügy alatt, hogy elkülönítsék az államot az egyháztól, ugyanezen politikai emberek követelik, hogy a francia, eme par excellence loyális nemzet, ne adja meg a papságnak, a mivel annak az 1792-ki törvények értelmében tartozik.

Leginkább jellemzi azonban e pártot az, hogy miután Franciaországot segélyforrásainak teljes ki-merítésére vezette, kezébe keríteni igyekezik a hatalmat s ez országban állítani fel az európai forradalom propagandájának tüzhelyét anélkül, hogy törődnek a veszéllyel, mely újabb háborút hozna ily eljárás mellett nyakunkra.

Thiers több mint negyven év óta a legbátrabban harcolt emez elvek ellen és a radikálisok minden becsületes embert felhaborító roszhiszeműséggel mégis visszaélnék a köztársaság elnökének t. nevével.

Képviselőjelölteik mindenfelé, hol e taktika még szükséges, úgy mutatják be magukat, mint oly politika támaszai, a melyet alapszámban kárhoznak s mint oly emberek szövetségesei, a kit feláldozni ígérnek, ha valaha őket ruházná fel az ország a hatalommal. Egyik híres banketjőkn toasztjaikban társították az országot biztonsággal eltöltő nevet azon másik névvel, a mely egész Franciaországot fellármázza.

Ez azon kétértelmű dolog, a melyre mi utaltunk. Ennek természetesen nem a köztársaság elnöke az oka, s mi soha sem feledkeznénk meg annyira magunkról, hogy őt e kárhozatos sereg növeztetnek osztásával vadjoljuk. A zavar azonban meg van, s mi úgy hittük, hogy jó lesz alkalmat nyujta-

„Derek férfi! Hadd jusson most tudomására, — mint ön nevezte — hobortos szeszélyem oka. Azt monda ön akkor, hogy önésonkításomra nem lehet elegendő okom, én fogadást ajánlottam, és ön jól tette, hogy nem fogadta el.

„Midőn Nyugotindióból másodsor haza jöttem, megismertem Harley Emiliát, a legtekéletesebb nő. Imádtam, Vagyona, családi összekötései tetszeltek rokonaimnak; nekem csak szépsége és anyagi jósága. Imádói egyikévé lettem, és elég szerencsés voltam, hogy befolyásaim legszerencsésebbike legyek, mert szeretett; ő szeretett, s ezt nem is titkolta; de bár mennnyit kértem is, nőmmé nem akart lenni.

„Sokáig nem tudtam a házasság iránti ellen-szenve nyomára jőni, míg végre nővérei egyike elárulta előttem a titkot. Miss Harley csodaszépség volt, de — egy lábu, és e természeti hiány miatt nem akart nőmmé lenni, félve, hogy e miatt meg fogom utálni.

„Azonnal határozotam Hozzá hasonló akartam lenni, és hála önnek derek Thevenet, azzá lettem!”

„Mesterséges lábbal tértem vissza Londonba, és első teendőm az volt, hogy Miss Harleyt meglátogassam. Előre kihirdettem, s én magam is megírtam Londonba, hogy lovamról lebuktam, lábam eltört, és le kellett vágatnom. Mindenki sajnált, Emilia elájult, midőn először meglátott, sokáig vigasztalhatlan volt, de nőmmé lett. Csak a nász utáni napon adtam tudtára a titkot, s ő ezért még jobban szeretett. Oh, derek Thevenet, ha még tiz lábam lenne elveszteni való, Emiliáért mind a tizet örö-mest oda adnám!

„A míg élek, soha sem feledem el az ön szolgálatát. Jöjjön Londonba, látogasson meg; ismerkedjék meg anygali nőmmel, s aztán mondja, hogy „bolond vagyok!”

Charles Temple.

Thevenet ur minden barátjának megmutatta a levelet; mindannyiszor nagyot nevetett, a hányszor ez adomát elbeszélte. „Mégis csak bolond!” kiáltá.

nunk az elnöknek, miszerint e ház szöszékéről hangosan kijelentse az egész ország színe előtt, hogy e konfusióban gyalázatosan visszaéltek az ő nevével.

Thiers jobbnak tartotta megbotránkozását jelenteni ki azon fellevés fölött, mintha ő egyetértene a radikálisokkal. Mi e felindulást ékesszóló visszautasításul vettük minden ilyenü szövegségnek s úgy hittük, hogy e nemes harag elégséges minden kétértelműség eloszlatására.

Bizalmas beszélgetéseinkben értésére adtuk a köztársaság elnökének, hogy a konservatív méltán nyugtalanságot éreznek a radikalizmus általános terjedése miatt. Hozzáveteltük, hogy ez invasio feltartására szerintünk elkerülhetlenül szükséges, miszerint harcoképes kormány álljon vele szembe, mely minden konservatív erőt maga köle gyűjve, felvilágosítsa a népet az ellenség szándékai iránt. A mi országunkban inkább, mint bárhol a kormány a rendpárt nagy rugója, és az ő visszavonulása e viadalban képes tévuttra vezetni a közérzelmét.

A konservatív párt mindenek fölött haladéktalanul eszközöndőnek tartja a nemzetgyűlés és a köztársasági elnök közötti egyetértés teljes helyreállítását. Ez ország a legnagyobb aggodalommal várja ezt, s csodálkozva kérdezi, hogyan juthatott két, ugyanazon forrásból eredő hatalom eme kisisbe, a melyből jelenleg kibontakozni igyekezünk. A bizottság többsége azon nézetben van, hogy a jelen krisist a köztársaság elnökének vitáinkban való közvetlen részvevése okozta. A köztársaság elnöke, noha csak delegáltja a nemzetgyűlésnek, oly magas állást foglal el, s az ország bizalma oly tekintéllyel ruházta fel, a melyet senki sem ismerhet félre. E kivételes helyzettel szemben a nemzetgyűlés az ő jelenlétében nem élvezhet teljes szabadságot, mert ő legott szárnyai alá veheti az interpellált minisztereket és kormánykérdéssé változtathatja át a miniszteri kérdéseket.

Ha hazafiságunk tiltja bár a hatalom megintgatását, de márrészről parancsolja, hogy bizottsuk tanácskozásunk őszinteségét: továbbá mindnyáján sajnáljuk, hogy a köztársaság elnöke támadásoknak és félbeszakításoknak legyen kitéve a parlament kebelében. Mindez arra ösztönöz bennünket, hogy életbe léptessük a minisiteri felelősséget. A második kamara felállítására vonatkozó indítványt el nem fogadhatjuk, mert úgy hisszük, hogy erre még nem érkezett el az idő s midőn ebbe beegyezésünket adjuk, egyszersmind politikai végrendeletünket írjuk meg.

Ehez képest a bizottság többsége indítványozza, küldjön ki a nemzetgyűlés egy 15-ös bizottságot, mely mihamarabb javaslatot terjesztson be a miniszteri felelősség tárgyában. (A legutóbbi hírek szerint Thiersnek bizalmat szavaztak.)

Külföldi hírek.

Versailles, nov. 30. A nemzetgyűlés mai ülésében a jobboldal által indítványozott napirend, mely a belügyminisztert a törvények végrehajtására figyelmezteti, mert a helyhatósági tanácsosok által

Felelete következőleg hangzott: „Sir, köszönöm értékes ajándokát! Mert ezt egyébként nem nevezhetem, mivel munkámért különben is bőven meg vagyok fizetve. „Fogadjá szerencsekívánatomat nősüléséhez. Igaz, hogy egy láb sok egy szép, erényes szelíd nőért, de utóvégre is nem igen sok, ha az ember a cserénél nem csalódik. Ádám neje bírásáért egy pldalbordával fizetett, de más férfiaknak is kerülhet kedvesük egy oldalcsontba, sőt nem ritkán fejükbe is.

„Mindennek daczára engedje meg nekem, hogy szerényen régi véleményemnél maradjak. Természetesen most önnek van igaza. Ön jelenleg a mézes heteket élvezi, de nekem is igazam van, csak hogy azon különbséggel, hogy az én állításom lassan érik, mint minden igazság, melyet elismerni vonakodunk.

„Sir, vigyázzon magára! Tartok tőle, hogy 2 év múlva megbánja, hogy lábát térdén felül vágatta le s úgy találja, hogy elég lett volna a térdén alól is. 3 év múlva meg lesz győződve, hogy elég lett volna a lábfejet elvesztetni. 4 év múlva azt fogja állítani, hogy a nagy lábuj feláldozása, 5 év múlva, hogy a kis ujj levétele is igen sok. 6 év múlva be fogja nekem vallani, hogy elég lett volna a körmöket lefaragni.

„Mindezt nem azért mondom, mintha bájos nejemnek érdemeiből akarnék levonni. A világért sem! A nők inkább megtudják védeni szépségüket s erényeiket, mint a férfiak itéleteiket. Ifjú koromban én is kedvesemért mindennap feláldoztam volna életemet, de életemben lábamat alig soha sem; azt s o h a s e m, ezt mindig bántam volna. Ha tettem volna még most is azt mondanám: „Thevenet akkor bolond voltál.“ Maradok tisztelettel alázatos szolgája G. Thevenet.

3.

A francia forradalom rémkorában 1793-ban Thevenet ur is egyike volt azoknak, kik Angolországba menekültek, mert egy fiatal seborvos aris-

kibocsátott feliratokat, mint büntetendő manifesta- tiókat nem tiltá el, 305 szóval 209 ellen elfogadtatott. Mint az „Agence Havas“ jelenti, Lefranc belügyminiszter a fentebb említett szavazat folytán beadta lemondását. Utódát még nem tudhatni.

Páris, decz. 2. A hivatalos lap jelenti, hogy a belügyminister lemondása elfogadtatott, és a belügyi tárca ideiglenes vezetésével Rémusat bízott meg.

Versaillesból nov. 30-ról jelentik, a kamara osztályai hétfőn választják meg ama bizottmányt, mely a konservatív köztársaság szervezésével fog megbízni. A megyékből érkezett táviratok constatirozzák, hogy a nov. 29-ki szavazás mindennütt élénk megelégedést idézett elő.

Spanyolország. A minden oldalról kitört forradalmi mozgalom által szorult helyzetbe jutott kormány azzal igyekszik magán segíteni, hogy a lázongó tartományokban a parancsnokságokat változtatja. — A karlisták ellen Gaminde tábornokot küldte Cataloniába, Murcia és Andalusziában pedig a foederalista republikánusok ellen Marion es tábornokra bízta a vezényletet. Murciában a már többször „legyőzött“ felkelők most is 2000 főre mennek; ép így áll a dolog Valencia tartományban, hol a királyi csapatok szintén több ily „hivatalos győzelmet“ vívtak ki. Andalusziában a föderalisták a hegyekbe vonultak, miután az adópénztárakat 70 ezer reálign megrabolták. Santanderben új felkelési kísérlet történt, — mely azonban a kolompok el fogatásával véget ért. A „Diario Espanol“ szerint a kormány teljes felhasználban van, s helyét egy új miniszteriumnak készül átadni, melynek élén Topete admirál áll.

Madridből nov. 28-ról jelentik, némely jelek arra mutatnak, hogy Saragossában újabb kitörés van készülöben, s a helyőrség megerősített. Serrano tábornok az andalusai főkapitányok táviratilag ajánkozott, hogy segélyt küldend neki a republikánus felkelők ellen. A kormányi csapatok a republikánus felkelőket Beyazból elűzték. Az arcosi felkelői csapat megveretése megerősítették, s a linari felkelés már megszüntnek tekintetik. A congressus 152 szavazattal 47 ellen visszavetie Figue-rasnak azon indítványát, mely szerint Gaminde tábornoknak catalonai főkapitánnyá kinevezetése kárhoznatnék.

Rómában a helyőrség 3000 emberrel szaporítottatott, a Monte Pinciora néhány üteg van kiszegve, s az utcákon számos őrzáratok czirkálnak. Ezt írja legalább a „Germania“, egy e tekintetben kissé kétes hitelű lap, mely azon felül arról is értesül, hogy Bourgoing gr. francia nagykövet a curiánál tekintettel a város abnorm állapotára, felhivta Fournier római francia követet: figyelmeztetné Visconti Venosta belügyminisztert, miszerint a kormány saját érdekében akadályozza meg a Vaticán előtti demonstrációkat annál inkább, mert tudvalevő dolog, hogy azokat rossz hirben álló egyének készítik elő. Minthogy azonban más lapok még semmit sem tudnak jelenteni az ily demonstratiókról, azok valószínűleg csak a Germania képzeletében léteznek.

Róma, decz. 1. Az „Italie“ megczáfolja azon hírt, hogy Pouyer-Quertier Olaszországba fogna

tokratus érzelmekkel gyanúsítá, s így Londonba kellett utaznia, megmentendő életét a mindent egyenlővé tevő guillotine késétől.

Unalmában, vagy hogy ismerőse legyen, sir Charles Temple után kérdezősködött.

Megmutatták neki palotáját. Bejelentette magát, elfogadtatott. A kandalló előtt mintegy husz hirlaptól körülveve egy kövér ur ült; alig tudott felállani, olyan nehézkes volt.

„Isten hozta Thevenet ur — kiáltá a kövér ur, ki csakugyan nem volt más mint sir Temple. — Ne vegye rossz neven ha ülve maradok, de ez az átkozott faláb mindenben akadályoz. — Barátom, ön alkalmasint azért jön, hogy utána nézzen, vajon állítás a jól megért-e?“

„Én mint menekülő jövők és védelmet keresek önnél.“

„Önnel nálam kell laknia, mert bizony mondom, ön bölcs férfi! Önnel vigasztalnia kell engem! Valóban édes Thevenet! ha ez az átkozott faláb nem volna, ma talán a kék lobogó tenger-nagyja lehetnék, ha ez átkozott faláb nem tett volna hazám szolgálatára képtelenné. Így pedig nem tehetek egyebet, mint újságot olvasok, s nap-estig káromkodok, hogy miben sem vehetek részt. Jöj-jön vigasztaljon meg!“

„Kedves neje talán jobban vigasztalhatná, mint én.“

„Ne is beszéljen róla. Nem tud táncolni egy lábúsága miatt — örökösön kárttyázik s pletykál. Kiálhatatlan aszszony! Egyébiránt derék nő!“

„Hogyan, hát akkor mégis igazam lett volna?“ „Tökéletesen, édes Thevenet! de ne beszéljünk arról. Bolond voltam. Ha most megvolna a lábam, még egy körömnymit sem vágnatnék le belőle. Köztünk legyen mondva: bolond voltam! hanem ez igazságot nehogy tovább adja!“

jönni, hogy a kereskedelmi szerződés megváltoztatása végett tárgyalásokat kezdjen. Az „Economista d'Italia“ jelenti, hogy a közelebbi napokban egy nyilatkozat iratott alá, mely szerint a német és olasz kormány részéről kölcsönösen megengedett, hogy az olasz hajók a német kikötőkben és a német hajók az olasz kikötőkben a partokat szabadon használhassák.

A hiv. „London Gazette“ a királynőnek egy rendeletét közli, mellyel a parlament febr 6-ig elnapollatik, mely napon mindkét háznak fontos és sürgető ügyek elintézése végett össze kellend ülnie.

Brüsszel, decz. 2. Az „Ind.“ jelenti Berlinből, hogy a német császár egy rendeletet irt alá, mellyel 25 magasb államhivatalnok, tábornok és nagy birtokos az urak házának tagjává nevezet-tik ki.

Sz.-Pétervárott e hó 27-ig még nem tudtak semmit az indiai lapok által hozott azon hírről, hogy China tartomány meghódítottat. A „Petersburger Zigt“ szerint, Vilmos császár e tél folyamán meglátogatja az orosz székvarost. A császári udvarnál e miatt már nagy előkészületek folynak s a császári színházak zenekarai, legfelsőbb parancs következtében, szorgalmasan foglalkoznak a porosz nemzeti hymus betanulásával.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 4-én.

— **Király ő felsége** dec. 2-án Gödöllőről Pestre jött, s rögtön kihallgatáson fogadta gr. Lónyayt; később Deák Ferenczet hivatta magához az uralkodó, ki majd egy órahosszat időzött a királylyal. Eltávozása után Szlávyt hivatta, s aztán visszautazott Gödöllőre.

— **Szlávy József** miniszterelnök megjelent dec. 2-án este a Deákkörben és a párt egyes tagjainak jókívánatait fogadta. Mi miniszteriumának összeállítását és programját illeti, a következőkről értesülünk: Tisza Lajos semmi körülmény között nem akar maradni, mert egyáltalában megunt a miniszterséget. Meglehet azonban, sőt e pillanatban valószínű, hogy egyelőre mégis elvállalja a tárczát, de azt csak a költségvíták befejezéséig tartja meg. Utódja: gr. Szapáry Gyula. A Szlávy-kormány valószínűleg holnaputánig teljesen szervezve lesz s ekkor bemutatja magát a Deákkörben, másnap pedig a képvis. házban. A mi pedig programját illeti, valószínű, hogy a jelen ülészakot kizárólag a pénzügyi előterjesztésekkel fogja foglalkoztatni.

— **A Deákkör** termében dec. 1-én este nagy élénkséggel uralkodott. A párt tagjai majdnem teljes számmal voltak jelen és megbeszélék a nap eseményeit. Deák Ferencz is jelen volt s ő tudatá a párt tagokkal az eseményeket. Később Kerkápoly pénzügyminiszter is megjelent s hosszasan tanácskozott Deák Ferenczcel.

— **Dr. Czifra Ferencz** az orvosi kar dékánja tegnap névünnepe alkalmából azon megtiszteltetésben részesült, hogy az orvosi kar hallgatói üdvözlétére testületileg jelentek meg k. monostor-utcai lakásán. A testület nevében Seifried Ernő rövid alkalmi beszédében emelte ki Dr. Czifra Ferencz tanári szép multját és érdemeit. Dr. Czifra Ferencz megharottan köszönte a megtiszteltetést. A testületileg megjelent orvosi kar hallgatói zajosan megéljenztek.

— **Prielle Kornélia** szorakozás végett leányával együtt Velenczébe utazott.

— **A korinthusi földszoros** átmetszését vette tervbe Lesseps. A suez csatorna 129 kilométer hosszúsága, míg ellenben egy csatorna Kalamakitól Lutrakig csak 5 kil. lenne, s így e terv kivitele kétséget sem szenved. E földszoros átmetszését már Nero tervezte volt, később a velenceiek, azonban több akadály miatt mindig elmaradt.

— **Párizsból** írják, hogy a Szajna áradása még folyton árákot tesz. Asniéres egészen víz alatt van, nemkülönben Párizs többi környéke is. A Szajna még folyton nő.

— **Londonban** méltó megütközést keltettek a számos katona szökések, annyival is inkább, hogy a hadsereg élelmezése, díjazása egyike a legjobbaknak. A hadsereg nem nagy, s így lehetetlen, hogy ne érezze a veszteséget és hátrányt, mi a sürű szökésekből (egy év alatt 8000 ember) származik. A baj okául legtöbbször a munkások jó helyzetét hozzák föl, mert egy munkás naponta 7—8 schillinget képes Angliában szerezni, s míg ez így lesz, a katona is kétségkívül minden kényelem daczára a polgári állásnak előnyt ad, ki-vált ha még azonfelül angol is.

— **Római pénzek.** Szt.-Györgyhegyén 600 darab római ezüstpénzt találtak közelebb, melyek már úzerek kezeiben vannak. És a hatóság a miniszterium rendeletét, mely az ily talált régiségek lefoglalását rendeli — hova tette? vagy talán Kanizsa nem kapta meg a rendeletet?

— **Az unitáriusok** székely-kereszturi templomában folyó évi december 8-án papi és tanári beiktatás leszén, mely kettős ünnepélyre minden résztvenni kívánók tisztelettel meghívotnak. — **A sz.-kereszturi gymnasium igazgatósága.**

— „**András havat hoz**,“ e szójárás az időre nem talál, mert nov. 30-án szebb időnk volt mint valaha.

— **Németországból** eddig 6,800 bejelentés történt a világiállításra, csupán az éjszakai német szövetség államaiból 4,346. Anyai jelentkezés van egyébiránt, hogy a kiállítási palotát tetemesen meg kell, új épületekkel bővíteni, mivel a mostani helyiségek nem elegendők.

— **Művész hazája nagyvilág** Horvát. Marczai budai cigányzene társulata Oroszy impressariósága alatt háromnegyed év előtt külföldi utra ment. Bejárták keleti, északi Németországot, Skandinaviát, s mondhatni egész északi Európát. Dániában a király előtt is játszottak, a ki nem akarta elhinni, hogy hangjegy nélkül tanulják összevágó darablaikat, míg az udvari zenekar-igazgató tanúsága mellett pár hallásra egy ottani népdalt el nem játszottak. — A diosősegen kívül fényes anyagi siker is kíséri utjokbba a barna művészeket. A napokban övéik látogatására hazatértek, de csakhamar szerződésüknek eleget teendő, mennek New-Yorkba.

— **A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet** f. évi decz. hó 15-én d. e. 10 ó. a város-ház nagy-teremben rendkívüli közgyűlést tart, amelyre alóli választmány az egylet minden szavazatjog-sult tagját tisztelettel meghívja. E közgyűlés tárgyait képezik: 1.) A m. kir. miniszterium-tól f. évi oct. 24-ről 11,429 sz. a. a törvényes bémutatási záradékkal ellátott alapszabályok bémutatása. 2.) Elnök-választás e közgyűlés részére. 3.) Az egylet igazgató-választmányának újja szervezése egy elnök, egy alelnök és 12 választmányi tag választása utján. 4.) 3 tagu bizottság kinevezése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

E lényeges fontosságu közgyűlésre alóli igazgató-választmány azon figyelmeztetéssel teszi a meghívást, hogy az új alapszabályok 11. §. c) pontja értelmében „a közgyűlésben szavazati joggal bir minden tag, a ki legalább egy év óta tagja az egyletnek, és pedig 1—5 törzsbetétig (részvény) egy, minden további 5 törzsbetét után egy-egy szavazattal, azonban egy tag sem birhat 3 szavazatnál többel, akár a maga részéről, akár mint más tag képviselője. Kiskorúak és gyámság alatt levők csak törvényes gyámjuk, az erkölcsi személyek pedig képviselőjük által képviseltethetik magukat a közgyűlésben; más egyleti tagot csak egyleti tag képviselhet;

továbbá, hogy a 28. §. értelmében: „A közgyűlésben csak igazoló jegyekkel vehetni részt, a melyeket az igazoló választmány által kinevezendő legalább 3 tagu igazoló bizottmány a közgyűlés előtt szolgáltat ki, s a melyek a szavazatok számát is tartalmazván, egyszersmind a szavazásnál felmutatandók. Az igazoló jegyet tartozik minden tag 48 órával a közgyűlés előtt az igazoló bizottmánytól, betételi könyvének felmutatása mellett átvenni.

Az itt említett igazoló bizottmány működését megkezdi december 5-én és folytatja dec. 12-én esti 6-óráig az egylet hivatalos helyiségeiben, az utolsó nap kivételével, mindig a délelőtti órákban. Deczember 13. és 14-ik napjain igazoló jegyhez egy tag sem tartat igényt.

Kolozsvárt, november 23-n 1872.

Az igazgató-választmány.

Nemzeti színház.

Kedden dec. 3-ikán „Utazás Chinában“ operette 3 felvonásban. A bár többször látott, de ez uttal a lehető jó szereposztással eléadott vig operette jól mulattatta a szép számu közönséget. Marczell Lüders, Zajongi Drumond Hanri, Megyaszi I. Mari, Dékány R. Bertha, Halmi Rosenfeld Alidor, Kendi Guttman szerepeikben helyeiken voltak. Az eléadás sikerültnek mondható.

Csik-Szeredai nov. 27-ki piaczár. Egy pár szép ökör 300 frt. Közepes 200 frt. Egy pár szép tehén 120 frt, közepes 80 frt. Egy pár sertés 40 frt. Két szopó malacz 2 frt. Marhahus fontja 13 kr. Sertéshus fontja 24 kr. Két csirke 50 kr. Pár tojás 6 kr. Tiszta buza vékaja (erdélyi 16 kupással) 2 frt 33 kr. Elegybuza vékaja 1 frt 66 kr. Rozs v. 1 frt 66 kr. Törökbuza (kukorica) v. 1 frt 50 kr. Borsó v. 2 frt. Paszuly v. 1 frt 66 kr. Árpa 1 frt 20 kr. Zab 60 kr. Pityóka 70—80 kr. Murok 60 kr. Alma 1 frt 10 kr. Mogyoró 1 frt. Hagyma koszoruja 15—20 kr. Zsir kupája 1 frt 20 kr. Vaj kupája 1 frt 33 kr. Lágny fenyőfa száraz, öle 3 frt. Széna három fertályos szekérrel, szekere 6—8 frt. Szalma szekere 1 frt, jobb 1 frt 50 kr. Deszka párja 50 kr. Dranica ezre 10 frt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Deczember 3-ról. 5% metaliques 66.15 5% nemzeti kölcsön 70.45. 1860-ki államkölcsön 102.50. Bankrésztvények 973. Hitelrésztvények 338.80. London 108.80. Ezüst 107.85 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 868.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79 75. Temesi 79.—. Erdélyi 77.25. Horv. Szlaven —.—.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

